

מד בעכו ואחת בחיפה ולפרוש בין שתיהן רשת גדולה מחיפה ועד עכו. באפן ששני קצוותיה יהיו קשורים בסדר יות הסירות תתנהלנה בים התיכון; אחת מול רעותה ותביאנה את כל הדגים שמחיפה ועד עכו. במצור זה יהיה "בית האסורים של דגים" ואז כל ארץ ישראל תאכל דגים לשבעה. בשולי פנקסי הקטן רשום באר תיות ועירות: "קמחי" — סימן לזכרון שצריך להזכיר גם אותו לשבח בשעורי זה, ואחכם, רבותי, הסליחה. כתגלגל לירי בשבוע זה גליון "הארץ" ובו קראתי איזה מאמר על הנייר ועל הספר "על-בלימה", כפרי עטו של ר' קמחי, ועלי להודות כי מצאתי שם כמה דברי אמת, אביא את דבריו:

ו"במקוב, שלפני חצי דור היו נערים ועלמים הוגים במאמרו של אחד-העם קוראים הם כיום את — ע ז מ ו ת".

אכן מכאיב, אבל אמת הדבר, אמת ויציב! ועלי להוסיף, לצערי, כי לא רק את אחד-העם אינם קוראים כי אם — את זה לא גלה הסופר הנכבד מתוך ענוה יתרה — אפילו את קמחי

בעצמו, ומה לעשות אם אחרי ה"רומן" שלו החליטו הנערים והעלמים, הנערות והעלמות, הזקנים והזקנות, המשכילים והסופרים ור' קמחי בעצמו לקרא דוקא את — עזמות, או את "עזמות ל", כפי שספר לי פעם פסה גינצבורג בתיאטרון "ציון"?

וגם זה אמת, לצערי הגדול, "שבמ" קום" לקנות ספר עברי, מסתפקים עתה בקניית עתון לשבוע בעד "אחד גרוש" — ודוקא בעש"ס בשעה שיש ה"תמונה" מתחת לקו...

— "עזמות איי?" (עזכות יש?), שואל הקונה בערב שבת מאת מוכר העתון.

— "מונטשל איי!" (יש הרבה!). עונה המוכר.

והקונה מוציא "אחד גרוש" ביד אחת ונוטל את "עזמות" יכ"ש בידו השנייה בשמחה: איי לעינים שכך רואות!..

זהו "סקנדל" באמת — כי שם ברחובות ירושלים מתהלכים כיום ר' בנימין, עגנון ועוד, — צועק קמחי במאמרו, — ושמו לא נזכר בין הסופרים הגדולים האלה, שבה, כנראה, להכניס גם את שמו מפני ענוה יתרה,

ומשום זה באתי אני להוסיף את החסר, כדרכי.

ענות—מדה טובה היא ובפרט אם היא נפגשת ב"סופר גאון" בקמחי טחינא שלנו, אבל הלא גם לה גבול.

את שמו של המאירי לא הזכיר בין הסופרים בכונה. מפני עונו הגדול מנשוא, שהוא משתתף בעתון "שחבורם אניפסיין" הוא יותר סמרטוט מ"מנו" אפקוהו מבי-מרשא, ינסה נא גם ר' בנימין לחזר לדאר היום או יעלה חלי-לח על דעתו של עגנון זה לכתב שתי שורות אצלנו ונראה אם יזכו עוד לעמה בשורת הסופרים של קמחי?..

ואם בכל זאת ישואם יצדם לכתב בדאר היום יש להם רק עצה אחת: לעשות כמעשה קמחי עצמו. לפני חרשים אחדים, בשעת שכיתת המורים, כשהעתון "הת"א לא רצה לקבל את מאמריו בא לפני מערכת "דאר היום" והתרפס לפניו לקבל את מאמריו והיא עשתה לפניו משורת הדיו לטור בת החנוך היקר לה ופרסמה מאמרים אחדים מקמחי זה עצמו, הלא הם כתובים על גליונות "דאר היום" בהתיימת ד"ר ק. מ. (קמחי קרי), "על

שביתת המורים" (גליון קס"ה), "אחד העם וביאליק — איכם?" בחתימת קבק-נקמחי (גליון קס"ח), ולא עוד אלא שב"סמרטוט" הזה כתבו גם סולודר, בורלא, ירושלמי, כרמון, זוטא, כרכו, המורים בכבודו ובעצמו וכל ראשי המטות של החנוך והספרות בארצנו.

ואולם איך ואמר מיסטר פ'דאור ב"המבול" אחרי בא הקץ לשטף והכל נשכח? — "מתחיל יום חדש עם חזירות חדשה".

"אוי, ג'נטלמנים! ג'נטלמנים!" הן צדק מיסטר קמחי בהכריזו על ה"סמרטוטים" על דאר היום, הידיעה תם מדוע? — אך ורק מפני שנתנו אז דריסת רגל ל"ג'נטלמן" שכמותו בעתון הזה...

* * *

חשבתו כי "סוף פסוק תם ונשלם" והנה מכתב, מ"רחביה", בחתימת אחד מתלמידי הותיקים וזו לשונו ממש:

לכבוד מורנו ורבינו עזמות, שיהיה מאה-ועשרים שנה! הנני כותב לו את השורות האלו בכדי לספר לו מה שקרה לי בזמן

האחרון כגודר עבודה שע"י שכונת "רטיסבון".

ביום השני עברתי על יד המקום הנ"ל ובדרך העברתי נכנסתי למטבת ובקשתי מחלוצה אחת מעט מים לשתות.

— "אין נותנים מים אצלנו ללוב" שי עני ב ו ת" — היתה תשובתה הקצרה של החלוצה.

מה עשיתי? — יצאתי החוצה והסירותי את העניבה (דג מלוח" בלשון החלוצים וסמל הבורגניות ר"ל), וכשנכנסתי שוב הגישה לי מיד ספל מלא מים.

ועכשיו הנני מבקש את רבנו ומדריכנו מר עזמות, שיודיע זאת לכל תלמידיו הבורגנים למען ידעו להסיר את עניבותיהם מעל גרגרותיהם כשיקרה להם המקרה להכנס לרחביה, וברכו "ברוך משנה הבריות"...

* * *

ולכפף הפתעה נעימה בעולם הגיאוגרפי והזיאולוגי שהוכנה לקוראי "הארץ" על ידי חברתנו היקרה בת-ל אביב:

הקולומבוסים והגנסנים שבין

סופרי העתון התל אביבי טרחו ויגעו עד שגלו סוף סוף, לא אמריקה חד-שה אלא פנה מאושרה בעולמנו — ארץ בלי נשים! ארץ שאין בה מקום למחלוצות עמו "המזרחי" בדבר משאל עם וביחוד אין לד' עסק שם עם ה"פלונית" המטרדה אותך ויורדת לתייד בערבי שבתות.

והפלא הגדול שרפובליקה זו הוא: שמוחק האדם מן הבהמה אין, כי הכל הכל! ולא רק בני-האדם שם הם נזירים ואין להם נשים, אלא — מה גבולו נפלאותיך ה' — שאפילו בהמור, היות ועופות השמים לרוב פרים ורבים זה אלה שנה בארץ הפלאים ההיא בלי נקבות, או בלשונם העברית, המדויקת והמוצלחת של סופרי העתון ההגון: "א י ו נ ש י י" לבהמות ותיות". והגליון שלהם מיום רביעי זה יוכיח.

ואני עברכם בן אמתכם, ר' עזמות, יודע ומכיר ב"ה "ארץ" פלאות לא על הרי אטוס ולא בהרי חושך חלילה, אלא דוקא כאן בפלשתינא (א"י) שיש בה לא רק בני אדם אלא גם "חיות ובהמות" עם נשים...

עזמות